

Mnenje Odbora regij povezave med trgom dela in regionalnimi potrebami na področju turizma

(2009/C 200/03)

ODBOR REGIJ

- priznava, da je prispevek turizma pomemben za nacionalni BDP v vseh državah članicah, čeprav se vloga in korist turizma kot podjetniške dejavnosti na ravni nacionalnih gospodarstev ter lokalnega in regionalnega razvoja v posameznih državah članicah zelo razlikujeta;
- ugotavlja, da se turistična industrija sooča z mnogimi izzivi, v prvi vrsti z gospodarsko krizo. Zato je nujno treba okrepiti turistično industrijo in podpreti podjetništvo v tem sektorju, zlasti zaradi socialne razsežnosti turizma na področju zaposlovanja ter socialne in regionalne kohezije;
- poudarja, da mora biti razvoj turizma vzdržen, da se ne tratijo naravni viri in uničuje naravno okolje. Spoštovati je treba naravno bogastvo v regiji in ga izkoriščati za trajnosten in okolju prijazen razvoj turizma, cilj pri tem pa je ohraniti in izboljšati okolje, ga zaščititi za prihodnje generacije in ustvariti pogoje za razvoj novih zaposlitvenih možnosti.

Poročevalec: Konstantinos TATSIS (EL/EPP), predsednik samoupravne prefekture Drama-Kavala-Ksanti

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

1. priznava, da je prispevek turizma pomemben za nacionalni BDP v vseh državah članicah, čeprav se vloga in korist turizma kot podjetniške dejavnosti na ravni nacionalnih gospodarstev ter lokalnega in regionalnega razvoja v posameznih državah članicah zelo razlikujeta;

2. ugotavlja, da je turizem za številna regionalna gospodarstva temeljni vir ustvarjanja bogastva, vendar je bila evropska razsežnost tega vprašanja doslej zelo omejena. Hkrati pozdravlja sporočilo Komisije „Obnovljena turistična politika EU: Na poti k močnejšemu partnerstvu za evropski turizem“ in „Program za trajnostni in konkurenčni evropski turizem“;

3. izraža zadovoljstvo, da je bil turizem v novem členu 195 Pogodbe o delovanju Evropske unije (Lizbonske pogodbe) priznan kot področje, na katerem EU dopolnjuje dejavnost držav članic, zato izraža upanje, da bo pogodbo mogoče čim prej ratificirati, da bi tako zagotovili trdno pravno podlago za ukrepe EU na tem področju.

Vloga turizma

4. ugotavlja, da sta pomen turizma in vloga turističnega sektorja raznolika, saj bistveno prispevata ne le k evropskemu gospodarstvu kot celoti, temveč tudi k razvoju nacionalnega gospodarstva številnih držav članic ter k rasti nacionalnega BDP-ja. Hkrati razvoj turizma – poleg tega, da je velikega pomena za izobraževanje in spodbujanje zdravja ter smiselno preživljanje prostega časa in počitka – močno vpliva tudi na področje zaposlovanja zaradi odvisnosti številnih poklicev od turističnih tokov ter velikega števila zaposlenih v turistični infrastrukturi in dejavnostih okrog nje;

5. dodaja, da turizem pozitivno prispeva k spodbujanju večje socialne kohezije, saj del tako ustvarjenega dohodka porazdeli v vsej družbi in s tem nekaterim regijam, zlasti tistim, ki nimajo drugih virov ustvarjanja bogastva, nudi možnosti za razvoj in ustanavljanje podjetij. Na območjih z nenehnim upadanjem števila prebivalcev in neugodnimi gospodarskimi razmerami je lahko rastoči turistični sektor celo protiutež, ki lahko v nekaterih primerih zaobrne negativni trend ter spodbudi potrebne strukturne spremembe;

6. opozarja, da je treba poudariti pomen turizma pri razvijanju socialne zavesti v Evropi zaradi mobilnosti državljanov Unije. Prispevek turizma k večanju te zavesti z odnosi in stiki, ki jih imajo

državljeni z drugimi državami članicami, drugimi družbenimi kulturami in najrazličnejšimi deželami, krepi občutek raznolikosti, hkrati pa tudi občutek skupne perspektive. Mobilnost državljanov, ki jo omogoča razvoj turizma v evropskih regijah, je osnovni element koncepta evropskega državljanstva;

7. ugotavlja, da je razvoj turizma neposredno povezan s področji, kot sta okolje in kultura. Z okoljskega vidika je treba spodbujati politike za trajnosten in vzdržen razvoj turizma, da bo mogoče izkoristiti okolje in ga tako tudi zaščititi. Na kulturnem področju pa turizem omogoča izkoriščanje sodobne kulturne produkcije in bogastva evropske kulturne dediščine;

8. poudarja, da je turizem na regionalni ravni zanesljiv vir zaposlovanja, da prispeva k povečevanju in spodbujanju zaposlovanja ter da je izredno pomemben pri uresničevanju ciljev lizbonske strategije v zvezi z večjim zaposlovanjem.

Izzivi za turistično industrijo na regionalni ravni

9. ugotavlja, da se turistična industrija sooča z mnogimi izzivi, v prvi vrsti z gospodarsko krizo. Zato je nujno treba okrepiti turistično industrijo in podpreti podjetništvo v tem sektorju, zlasti zaradi socialne razsežnosti turizma na področju zaposlovanja ter socialne in regionalne kohezije;

10. poudarja, da mora biti razvoj turizma vzdržen, da se ne tratijo naravni viri in uničuje naravno okolje. Spoštovati je treba naravno bogastvo v regiji in ga izkoriščati za trajnosten in okolju prijazen razvoj turizma, cilj pri tem pa je ohraniti in izboljšati okolje, ga zaščititi za prihodnje generacije in ustvariti pogoje za razvoj novih zaposlitvenih možnosti;

11. opozarja, da so načrti za urejanje prostora v turistične namene na regionalni ravni instrument, s katerim bo mogoče najti pravilno ravnovesje med razvojem podjetništva in izkoriščanjem naravnega okolja ter se izogniti tratenju naravnih in energetskih virov posameznih regij. Nekatere regije so že določile zgornjo mejo za turistične zmogljivosti, predlaga pa se, da bi se o tej praksi razpravljalo v okviru izmenjave najboljših praks. V zvezi s tem Odbor priporoča, da se določijo posebna merila za oceno te zgornje meje glede na regionalne razvojne cilje, potrebe družbe in ustvarjanje novih delovnih mest;

12. ugotavlja, da se konkurenca na področju turizma pojavlja v treh oblikah: prvič, kot zunanja konkurenca med nacionalnimi turističnimi destinacijami v Evropski uniji in destinacijami zunaj njenih meja; drugič, kot notranja konkurenca med različnimi evropskimi destinacijami, in tretjič, kot konkurenca znotraj države med nacionalnimi destinacijami. Vsaka od teh oblik konkurence ima posebne značilnosti, zato je za vsako potreben drugačen pristop;

13. ugotavlja, da med izzive, s katerimi se ta industrija srečuje na regionalni ravni, spada sezonskost turizma. Zaradi narave problema rešitve ne smemo iskati na nacionalni ravni, temveč na regionalni, saj je sezonska odvisnost povezana s posebnimi socialnimi in regionalnimi značilnostmi, ki neposredno vplivajo na turistične tokove. Nasprotno pa je na državni ravni mogoče razviti in spreminjati turistični produkt z različnih vidikov in odvisno od sezone;

14. priznava, da je turizem načeloma storitvena dejavnost, ki jo zaznamuje močna konkurenca in stremljenje strank po čim večji kakovosti. Zato mora biti delovna sila v tej panogi na visoki ravni in ustrezno izobražena;

15. opozarja, da je treba podpreti podjetja, dejavna na področju turizma, da bodo privlačna za kvalificirano delovno silo z ustrezno izobrazbo. Tako bo turistični produkt ustvaril večjo dinamičnost v Evropi, kar bo bistveno izboljšalo storitve za obiskovalce in povečalo privlačnost evropskih turističnih destinacij;

16. poudarja, da je treba podpreti mala in srednje velika podjetja na podlagi načela „najprej pomisli na male“ (*Think Small First*), ki je omenjeno v uredbi o MSP. Turistični sektor večinoma sestavljajo MSP. Zato jim mora biti zakonodajni okvir, ki ureja njihovo delovanje, bolj naklonjen, sprejeti pa je treba neposredne ukrepe za ohranitev obstoječih delovnih mest in ustvarjanje novih zaposlitvenih možnosti.

Predlogi

17. opozarja, da je turistično industrijo treba krepiti v okviru splošnejše razvojne politike Unije ob upoštevanju njenih temeljnih prednostnih nalog in glavnih instrumentov na tem področju;

18. predlaga izvajanje javnih in zasebnih pobud, da bi se tako spodbudila večja povezanost med evropskimi regijami tako po zraku kot po morju ter s tem povečala mobilnost evropskih državljanov;

19. poudarja, da je izkoriščanje in varstvo okolja v okviru vzdržnega in trajnostnega razvoja eden od dveh glavnih stebrov razvoja;

20. dodaja, da je drugi steber razvoja krepitev socialne razsežnosti turizma v okviru zaščite delovnih mest in potrebe po širši porazdelitvi bogastva, ustvarjenega s turizmom, v družbi;

21. v zvezi s tem predlaga, da se sprejmejo pobude za povečanje zaposlovanja na področju turizma s programi usposabljanja delavcev ter ukrepi za povezovanje turizma z okoljem in spodbujanje trajnostnega razvoja turizma, da se podpre uvedba novih tehnologij v regionalni turistični produkt s pomočjo povezave teh tehnologij s kulturo in splošnimi storitvami, da se spodbuja povezovanje turističnih destinacij na evropski ravni v mreže ob upoštevanju varstva okolja, promocije lokalne proizvodnje in izboljšanja storitev ter da se spodbudijo podjetniške prakse, ki prispevajo k socialnemu napredku v širšem smislu in k porazdeljevanju bogastva v družbi na lokalni ravni;

22. opozarja, da je treba spodbujati obstoječe prakse in trenutne ukrepe Skupnosti, kot je pilotni projekt o socialnem turizmu v Evropi in pobuda Destinacija odličnosti (EDEN), ter jih oblikovati bolj sektorsko. Zato pozdravlja pobudo, da se vsako leto izbere več kategorij, ki se vsako leto ponovijo, da se s spreminjanjem vsebine ne bi pretrgala kontinuiteta iz leta v leto; obenem poziva Evropsko komisijo, da sprejme ukrepe za krepitev čezmejnega in medregionalnega sodelovanja lokalnih in regionalnih oblasti, da bi se tako spodbujala ponudba skupnih turističnih proizvodov;

23. poudarja, da je treba podpirati alternativne oblike turizma, da se izkoristijo vse obstoječe možnosti ter tako ustvarijo nove storitve in spodbujajo novi produkti;

24. predlaga, da se pripravi evropski model trajnostnega razvoja turizma na podlagi programa, ki bo zajemal vključitev kulture v turistične produkte, varstvo okolja, spodbujanje konkurenčnosti evropske turistične ponudbe, izboljšanje povezanosti med regijami po zraku in po morju, podpiranje podjetništva in uvedbo novih tehnologij;

25. priporoča, da se okrepi vloga Evropskega centra za razvoj poklicnega usposabljanja (Cedefop) kot povezave z regionalnimi oblastmi in se mu zaupa naloga nadaljnega proučevanja zahtev glede kvalifikacij v turističnem sektorju, ki temeljijo na potrebah in željah regij, da bi še izboljšali zaposlitvene možnosti in raven ponujenih storitev;

26. predlaga, da se evropska izkušnja z „lokalnimi akcijskimi načrti zaposlovanja ‚uporabi po zgledu 89‘ pilotnih lokalnih paktov zaposlovanja“ in da se ob sodelovanju lokalnih in regionalnih oblasti, predstavnikov hotelskega, pristočasnega in kulturnega sektorja, zastopnikov delavcev v teh sektorjih ter socialnih akterjev evropskega alternativnega turizma pripravijo načrti na regionalni ravni, na kateri naj bi se izvajala celovita politika podpore zaposlovanju v turističnem sektorju. Predlaga, da se ukrepi

v teh načrtih vključijo v finančno podporo regionalnih strukturnih skladov;

27. predlaga, da se sprejmejo ukrepi za začasno zmanjšanje pristojbin na regionalnih letališčih, da bi tako spodbudili promet in okrepili njihove neposredne povezave z glavnimi viri turističnih tokov.

V Bruslju, 22. aprila 2009

Predsednik
Odbora regij
Luc VAN DEN BRANDE
